

הלבוש לאור ההלכה

ועד הרבנים להאדרת קדושת ישראל
בנשיאות הגר"ש ואזנר שליט"א והגר"נ קרליץ שליט"א

שער

לימדו הלכות צניעות

הקדמה

חובת כיסוי כל הגוף - חובת כיסוי סביבות הצוואר

חובת כיסוי זרועות הידיים

חובת כיסוי הרגליים בחצאית ובגרביים ארוכות

חולצות או חצאיות צמודות לגוף אסורות

בגדים שקופים וחצי שקופים אסורים

חובת הבגדים להיות שלמים וסגורים ללא פתחים

דוגמאות הנוגדות את הצניעות

שיער צנוע לבנות

הצילו פריצות

שער

הלבוש
לאור ההלכה

יו"ל ע"י
ועד הרבנים להאדרת קדושת ישראל

בנשיאות
הגר"ש ואזנר שליט"א
והגר"נ קרליץ שליט"א

לימדו הלכות צניעות

לימדו הלכות צניעות!

ידוע שמצב הצניעות בדורנו ירד פלאים, והרוחות הרעות המגיעות מטומאת העמים מאיימות לפגוע בקדושת בנות ישראל, ובקדושת המחנה כולו.

סכנה זו חמורה וגדולה עד מאד, כי הצניעות היא יסוד היסודות של קיום עם ישראל. והשגחת ה' עלינו ושמירתו מהאויבים הצרים עלינו תלויות בקיומה. וכאשר הצניעות נחלשת, השכינה מסתלקת מישראל, ח"ו, כמו שנאמר: "ולא יראה כן ערות דבר ושב מאחריך".

בשל כך, עלינו להדר ולדקדק במצוה זו ביותר, ולכל הפחות חובה גמורה לדקדק ביתר שאת שלא לעבור על איסורים חמורים מעיקר הדין, שבעוכרה עליהם יכולה האשה בזמן מועט לחטוא ולהחטיא באלפי עבירות, ולהחריב לדורי דורות. הנסיון הוכיח, שאי אפשר להנצל ממכשול זה בכל יום ויום - ללא לימוד קבוע, מפורט ויסודי של הלכות הצניעות בלבוש ובהנהגה, ובמיוחד בדור זה, בו טומאת הרחוב משכיחה ומערערת את יסודות הצניעות, נחיצות הלימוד גדולה מאד.

על כן, הננו קוראים לבנות ישראל, שכל אחת תראה לקבוע לימוד קבוע בהלכות והנהגות הצניעות, וכידוע לימוד הלכות בדברים שהיצר מכשיל בהם, נותן כח לעמוד בנסיון, ולקיים את המצוה כראוי. כמו כן מאד נחוץ לשנן הלכות אלו עם התלמידות.

וכל הנשים שישמרו הצניעות בקפידה, יתברכו בכני חי ומזוני ובשפע ברכה וכל טוב, וה' ישמור את ביתם מכל רע, ויצליחו בגוף ובנפש, בעולם הזה ובעולם הבא, ובשכר נשים צדקניות עתידין להגאל (רות רבה ג, ד).

באנו על החתום למען קדושת מחננו

שמואל הלוי ואזנר נסים קרליץ האדמ"ור מבעלז
מויכל יהודה ליפקוביץ שמואל אויערבאך
האדמ"ור מאלכסנדר האדמ"ור מסדיגורה
חיים פינחס שיינברג עובדיה יוסף

מכתב עז

ט ב"ב. ל"ד בשנה השני

ב"ב. ל"ד בשנה השני

הננו להצטרף בזה לקריאת גדולי ישראל שליט"א בדבר חובת הלימוד לבנות ישראל בעניני צניעות והלכותיה, המהווים את יסוד קדושת ישראל. הרברים האלה ידועים לכל אשר בשם ישראל יכונה, אך מה נעשה ולאט לאט מקילים ברברים העומדים ברומו של עולם, והלככות מחקררים מפני רוב ההרגל בזה ברשות הרבים ריין. ה' ירחם. הזולול בזה מביא, כידוע, למכשולים רבים וגדולים, וכבר קבעו חז"ל: גדול המחטאיו יותר מן ההורגו, ח"ו. על כן הורו גדולי ישראל שהדבר הנחוץ ביותר הוא לקבוע שיעורי לימוד בנושא זה הן לנשים והן בבתי הספר לבנות ישראל, והלימוד מביא לירי מעשה, להחזיר עטרת כבוד ישראל וקדושתו.

ברוך אשר יתאמץ וישחרל לקיים התורה הזאת, ללמודה וללמדה את ישראל, אשר בלעדיה אין קיום לתורה ולישראל, ח"ו. ובזכות ההתעוררות ברכים לקיימם הלכה למעשה, נוכח בקרוב לגאולת ישראל וישועתם, ונגלה כבוד ה' במהרה בימינו אמן.

באעה"ח שמואל אויערבאך

ספרים וחברות בהלכות הנ"ל, להשיג ב: ת.ד. 4015 ב"ב או בטל': 03-5743006

הקדמה

הקדמה

ודאי ידוע לכולנו, כי סגנון הלבוש המצוי כיום, שונה עד מאד מן הבגדים שנהגו בעבר. הלבוש השקט, הפשוט והצנוע של בנות ישראל מדורי-דורות, שינה את עורו. האפנות המוצעות למכירה בדורות האחרונים, לא יצאו, כלל וכלל, מבית מדרשה של היהדות. מטרתם של מעצבי-הבגדים היום, אחת היא, כמה שיותר למשוך את העין, כמה שיותר להבליט את הגיזרה והצורה, ההפך הגמור מרצון התורה.

השפעת הסביבה, וכוחו של ההרגל, מבלבלים את המושגים במהותה של הצניעות - גם אצל צנועות וצדקניות. אותם מעצבי-אפנה, מנסים להכשיר את הטרף - על ידי השתלת 'סימני-כשרות' מדומים, ומשכיחים מבת ישראל את מהותה ויעוד חייה, כך שאט אט נרמסת והולכת מצות הצניעות¹ כאבק הנשחק ברגלי אדם ובהמה. והנה, כל המתבונן, הדק היטב, בש"ס ובפוסקים, רואה כי הלכות צניעות הלבוש וההנהגה, אינן חומרות והדורי מצוה, אלא הן הלכות חמורות ומפורשות!!! ולא עוד אלא שהן יסוד קדושת ישראל, ובהן תלוי כל עתידנו הגשמי והרוחני, ומחובתנו להקפיד ולהדר בהן ביותר.

כבר מראשית ימות עולם הודיע הקב"ה והכריז כי המצוה החשובה והמכובדת ביותר המוטלת על האשה והבת היא הצניעות! רק על מצוה זו הושבעה בשעה שנבראה, ועל כל אבר ואבר שבה, אמר הקב"ה פעמיים (כראשית רבה יח, ג): "תהי אשה צנועה, תהי אשה צנועה". חז"ל (מחובות עם) אף קובעים שבצניעות זו תלויים עצם קיומה ומהותה של האשה, ובלא הצניעות אין היא ראויה להיות אשת-איש.

כאשר בת ישראל מדקדקת כראוי על צניעות בגדיה והנהגתה, שכרה ומעלתה שקולה למעלת הכהן הגדול אשר גם לו הלכות רבות בצורת בגדיו והנהגתו, והרי היא מכפרת בצניעותה על ביתה כפי שהמזבח והכהן הגדול כיפרו על ישראל (תנחומא וישלח, ו).

בשכר שמירה על צניעות הלבוש, זוכים להשראת השכינה בישראל, נצולים מכל צרות, מחלות ומלחמות, ועל ידי כך נשפעות כל הטובות והברכות שבעולם, בבחינת: 'אם אני (הקבי"ה) כאן - הכל (כל הברכות) כאן' (סוכה ג).

אין סגולה גדולה יותר לבנים צדיקים וכשרים מאשר צניעות האם, כפי שקבעו חז"ל: "בזכות צניעותה של קמחית היו כל שבעת בניה כהנים גדולים" (יומא מז). "כל אשה המצנעת את עצמה זוכה להעמיד מלכים ונביאים" (תנחומא, וישב). "בת ישראל המצנעת את עצמה ראויה להנשא לכהן גדול ולהעמיד בנים כהנים גדולים" (שם, וישלח). "בזמן שהאשה מתנהגת בצניעות ובדת יהודית זוכה לבנים בעלי מקרא, בעלי משנה,

¹ בספר 'מחנך קדוש' (לגאון הקדוש רבי יעקב דודוסקי, ירושלים תרצ"א), מנחים מעל חמישה-עשר לאוין, עשין וארורין, הכתובים בתורה אשר מקיימים אותם בכל רגע ורגע שלבושים בצניעות (דבר המסתכם למאות אלפי מצוות ביום!!!) ומאידיך חוטאים בהם בשעה שאין לבושים ואין מתנהגים בצניעות, (דבר המצטבר לאלפי עבירות חמורות ביום), ח"ל: כל הדברים המביאים לידי גילוי ערוה או הרהור הוזהרנו עליהם מן התורה, והצניעות הוא הגור של עריותו ובגדי פריצות גורמים הרהורים רעים ואיסורי עריות, ועוכרים בלבישתם על: "זהה מחנך קדוש" - יונשמרת מכל דבר רע" - יופרע את ראש האשה" - "קדושים תהיו" - "יהתקדשתם והייתם קדושים" - "את ה' אלקיך תירא" - "ובו תדבק" - "לפני עור לא תתן מכשול" - "לא תקרבו לגלות ערוה" - "ובחוקותיהם לא תלכו" - "ולא יראה בך ערות דבר" - "ולא תחללו את שם קדשי" - "לא תהיה אחרי רבים לרעות" - "ולא יהיה כלי גבר על אשה" - "לא יוסיף" - "לא תרצח" "ארור אשר לא יקום את דבר התורה הזאת לעשות אותם" - "ארור משגה עור בדרך" - "לא תחלל את בתך להנותה" (כשפניח אשתו וכו' להתרבל בפריצות ומתפרה מלהשיג עליהן).

בעלי מעשים טובים ומהם חכמים ונבונים יודעי בינה" (במדבר רבה ח'י, תנא דבי אליהו רבא יח) לעומת זאת, כשבת ישראל אינה צנועה בלבושה, מלבד שעוברת בכל רגע ורגע על עבירות חמורות רבות, המסתכמות באלפי עבירות ביום, ופוגמת בעצמה ובעולמה הרוחני, הרי היא מזיקה ומחטיאה כל אחד שרואה אותה! - ענין זה חמור עד מאוד, לפי שבכך נמצאת היא מחטיאה את הרבים, ואין לה חלק לעולם הבא, ח"ו.²

וכבר אמרו צדיקים שאין חטא אחר בעולם השייך לאשה ולבת - שבו הן עלולות לאסוף בשעה קלה אלפי עבירות ולהחריב משפחות רבות לדורי דורות, כחטא חמור זה.³

מלבד הנ"ל, היא מזיקה לכל כלל ישראל בכך שבחוסר צניעותה מסתלקת השראת השכינה מישראל, ח"ו, כמאמר הכתוב (דברים כג, טו): "ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחרריך", ותחתיה תוכפות עלינו מחלות, צרות גדולות, מלחמות ועניות, רח"ל (כפי שכתב בעל "חפץ חיים" זצ"ל באריכות במכתבו המפורסם (גרפס בח"ח עה"ת עמי' שנג). היתכן שבת ישראל תקח כל אלו על עצמה?! היתכן שתמיט עליה ועל משפחתה הרס וחורבן לדורי דורות?! ואף אם יסיתה יצדה, כי רבות וטובות נוהגות כן, וגם היא תאמר לעצמה, כי היום כולן לובשות בגדים כאלה, וכבר אין להשיג בחנויות משהו אחר... כלום טענות אלו מתקבלות על הלב?! האם ראויות הן להאמר ביום פקודה לפני בית-דין של מעלה?!

האם בת ישראל תכניס לפיה מאכל לא כשר, רק משום "שגם אחרים אוכלים"? משום "שהוא נמצא בכל החנויות"? או אולי משום "שרובו כשר ורק חלק קטן ממנו הינו טרף". הרי כל בר דעת מבין שהרעל המהול ברוטב, מקלקל את המנה כולה! ושקשוטי קרם רעילים פוסלים את העוגה כולה! להלכה, כל גוף האשה והבת חייב להיות מכוסה היטב, ובאופן צנוע.⁴ בדפים הבאים נגדיר ונמחיש בתמונות, את גבול המקומות שחייבים כיסוי על פי ההלכה, את המותרים בגילוי, ואת האופן הצנוע בכיסוי הבגדים.

² מהתורה אסור לאיש להסתכל על אשה ובת, וכל הגורמת לאיש להסתכל עליה, נענשת בעונש חמור!!! הרמב"ם פוסק (הלכות חשיכה ג, ח): "ואלו שאין להם חלק לעולם הבא אלא נכרתים ואובדים לעד ולעולמי עולמים... ומחטיאו הרבים", וכן אמרו חז"ל (שבת קמ"ט): "כל שחברו נענש על ידו אין מכניסים אותו במחיצתו של הקב"ה". והוסיף הגרמ"י ליקוביץ שליט"א ע"פ המבואר בגמ' תענית כד. "שובי לעפרך ואל יכשלו בך בני אדם" - שכל זכות קיום בת ישראל תלו בצניעותה! ואם גורמת למכשול ולהפך הצניעות - אין כראות כל מציאותה!!!

³ כפי שאמרו חז"ל (יומא ט): "מקדש ראשון מפני מה חרב מפני שלשה דברים שהיו בו: עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים.. גילוי עריות, דכתיב (ישעיה ג, טו): "ויאמר ה', יען כי גבהו בנות ציון, וגומר", והגביא כותב נבואתו לדורות ומאריך לפרט, לפרט פרטים, כיצד לכשו בנות ציון בגדים שאינם צנועים, התאפרו והתכשמו בפני אנשים, לבשו בגדים הדוקים לגוף, הכניסו יצר הרע לבין הבריות, וגרמו בכך לחורבן בית המקדש (שבת ס"ג, יומא ט). וכבר פסק רבנו יונה: "וצריכה האשה שתהיה צנועה ונוהרת שלא יסתכלו בה בני אדם חוץ מבעלה, שהמסתכלים בפניה או בידיה יורדים לגיהנם, והיא נענשת בעונש כל אחד ואחד מהם, מפני שהחטיאה אותם ולא התנהגה בצניעות ונכשלו בה".

⁴ אשה נשואה חייבת לכסות ראשה בצניעות. כדי שהמטפחת תכסה את השיער כראוי, נהגו נשים רבות לחברש תחילה כובע-טריקו אלטטי קטן המתהדק לראש ואוסף אליו את כל השערות, ועליו קשרו את המטפחת. המצוה היחידה המפורשת בתורה היא מצות כיסוי הראש לאשה נשואה (כאמור (פר' נשא): "יכסו את ראש האשה" - הנשואה מכסה ראשה במטפחת בעת יציאה לחוץ כדי להסתיר מורים את היופי שהשיער משווה לה, ולפי שהסוטה נהגה כנויות אשר מתקשטות בשיער כדי למשוך לב הרואים ודעתם עליה, מגלה הכתן את שעה ואומר לה: "הי לך מה שרצית (במדבר רבה, ס"ו) שאם יש לה בעל, אסורה לשאת חן בעיני גברים אחרים, וחייבת להסתיר את יפיה הרבה יותר מהפניה, ולהצטנע מהם. נואו ומעולם היה כיסוי הראש נור תפארת הצניעות של בנות ישראל. השטן המטשין אשר חרה לו קיום מצוה קדושה ונשגבה זו ברבקות ובמסירות נפש, בנושך דורי דורות, נעץ צפרניו להשחית, להשכיח, ולהפוך את כיסוי הראש מכלי הנועד להצנעה, לכלי הנועד למשיכת עין ולב, גירוי היצר והחטאת הרבים. אשרי חלקה של בת ישראל, העומדת בגבורה להיות מובדלת ומרוחקת בתכלית ממלבושי הנוכריות, ואיננה מחפשת להסתיר מצוה זו ולהרמות להם, אלא אדרבה, מתנאה במצות הבוור ומכסה ראשה כנשים הקדושות שבכל הדורות.

חובת כיסוי כל הגוף - חובת כיסוי סביבות הצוואר

חובת כיסוי כל הגוף

ההלכה מחייבת את האשה והבת לכסות היטב את כל הגוף ובאופן צנוע (בקהילות רבות מקפידים להלביש את הבנות בצניעות כבר מגיל שלש ויש שהקפידו רק מגיל חמש\שש).

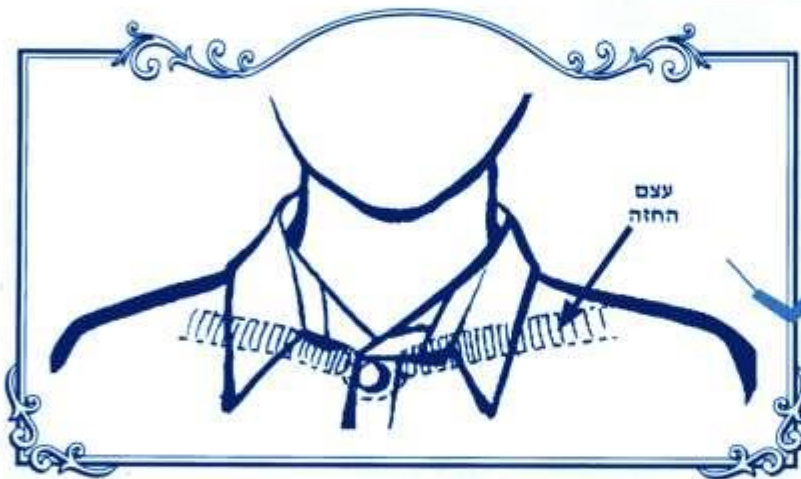
חובת כיסוי סביבות הצוואר

הצוואר יכול להיות מגולה, אולם כל האזור שסביבות הצוואר חייב להיות מכוסה מעיקר הדין, ואסור שיתגלה ממנו אפילו מעט, אפילו באקראי.

המכשול של גילוי הגוף בסביבות הצוואר מצוי ב: 1. בבגדים ללא צווארון. 2. בבדים אלסטיים (נמתחים). 3. בתליית תיק על הכתף, שרצועת התיק מושכת ומרחיבה את פתח הצוואר. על כן, יש להזהר במצבים אלו.

רבות נוהגות ללבוש רק חולצה עם צווארון סגור, כי בכך ניתן להזהר יותר שלא יתגלה בשוגג סביבות הצוואר.

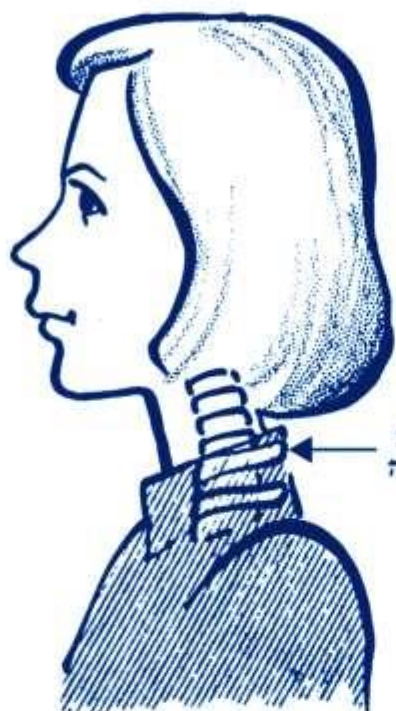
עצמות החזה אינן חלק מהצוואר וחייבות בכיסוי כראוי. על כן, חובה להציב את הכפתור העליון של החולצה מעל עצם החזה (במקום השקע) - באופן שלא יתגלה מה שתחתיו.

מהמקום בו מתחיל הצוואר להשתפע לכיוון הכתף מסתיים תחום הצוואר, המותר בגילוי, ומתחיל אזור הכתף שחייב בכיסוי מן הדין.

החוליה
העליונה

החוליה העליונה של הגב (= החוליה הראשונה של השדרה) איננה חלק מהצוואר וחובה לכסותה כראוי, כך שלא תתגלה בכל מצב.

ניתן לבדוק את מקום החוליה העליונה של הגב (= השדרה) על ידי עמידה זקופה והרכנת הראש לפנים. החוליה תורגש במגע היד.

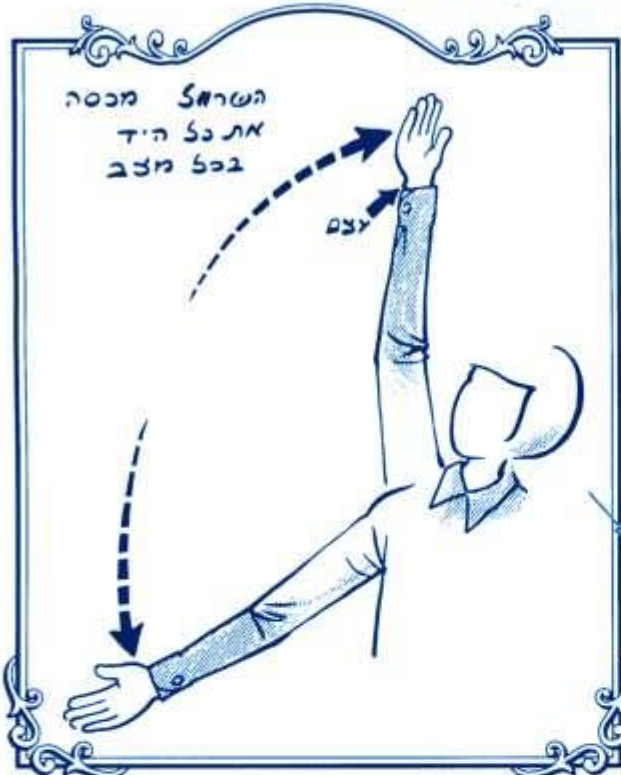

חובת כיסוי זרועות הידיים

חובת כיסוי זרועות הידיים

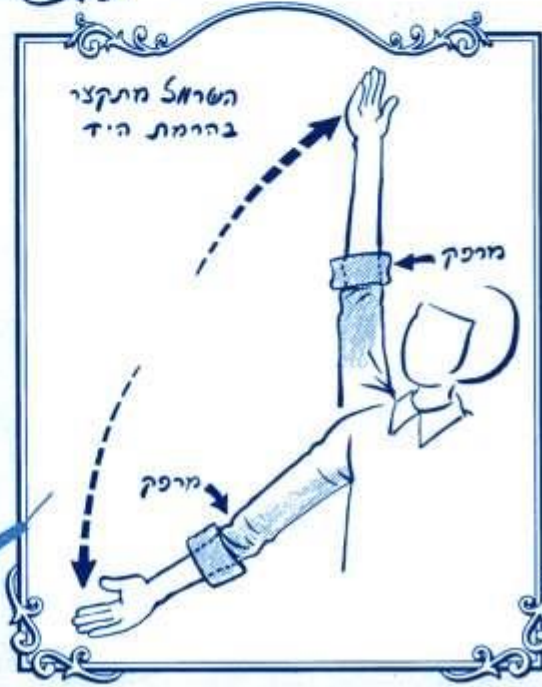
זרוע היד חייבת בכיסוי מן הדין, ונחלקו הדעות עד היכן מקום הזרוע החייב בכיסוי.

דעת פוסקים רבים שהזרוע היא עד כף היד, כלומר: עצם הזרוע מסתיימת בנקודת העצם הבולטת הסמוכה לכף היד, וממילא חובת הכיסוי הוא עד למקום זה.

קהילות רבות קבלו להלכה דעת פוסקים אלו, ומקפידות לבל יתגלה חלק מעצם הזרוע גם בעת הרמת היד למעלה.

משפחות שנהגו להחמיר בכך (או שהחמירו בשאר הלכות ומנהגי צניעות), לא תזוזנה ממנהג דורות קודמים, כנאמר: ואל תטוש תורת אמן.

לדעת הפוסקים המקילים, חיוב כיסוי הזרוע מעיקר הדין הוא מהכתף עד אחרי המרפק! כלומר, לכל הדעות, המרפק הוא חלק מהזרוע וחייב בכיסוי גמור מעיקר הדין, ואסור שיתגלה בכל מצב שהוא, ואפילו באקראי.

לפי שבהרמת היד, מתקצר אורך השרוול, הרי שהאורך המינימלי הדרוש, מבחינה מעשית, שלא יתגלה המרפק בכל מצב - הוא שרוול המכסה 3/4 מאורך היד.

שרוולים שפתחם רחב, גולשים (נופלים מטה) בעת הרמת היד למעלה, על כן, חובה מהדין להצר את השרוולים בקצה (בכפתורים, בחפתים, או גומי), לבל יתרוממו.

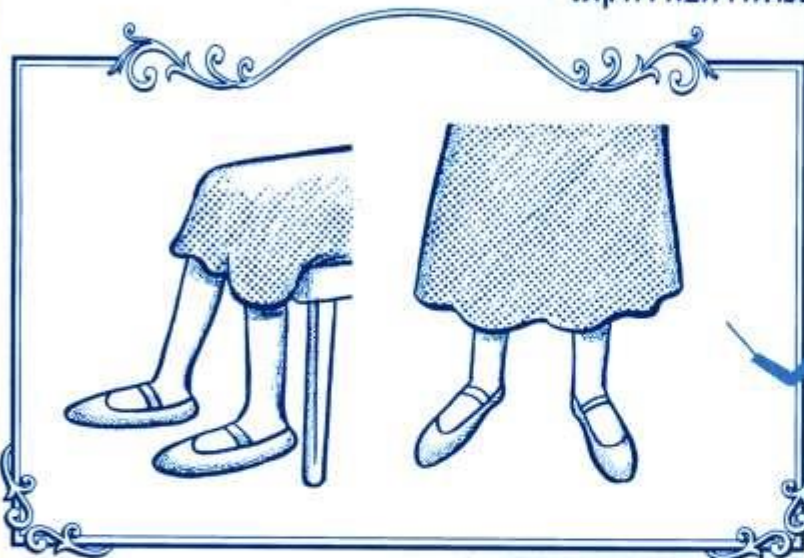
חובת כיסוי הרגליים בחצאית ובגרביים ארוכות

חובת כיסוי הרגליים בחצאית ובגרביים ארוכות

חז"ל הורו כי: שוק האשה ערוה, כלומר: השוק חייב להיות מכוסה מהדין בכיסוי אטום, כמו שאר הגוף.

לדעת רוב רובם של הפוסקים (וכן הלכה) ה'שוק' הוא החלק התחתון של הרגל שמתחת הברך עד כף הרגל, ועל כן הרגל כולה חייבת בכיסוי גמור מן הדין - בחצאית ארוכה ובגרביים אטומות.

לדעת כל הפוסקים אסור שיתגלה או ישתקף אפילו משהו מהברך וגם לא לזמן קצר. איסור גילוי הירך - שהוא החלק העליון של הרגל עד הברך ועד בכלל - חמור עוד יותר - בכך שאסור שתבלוט צורתו כלל! ועל כן, גם אם גורבת גרביונים עבים - חייבת לכסות מקום זה בחצאית או בשמלה רחבה דווקא.

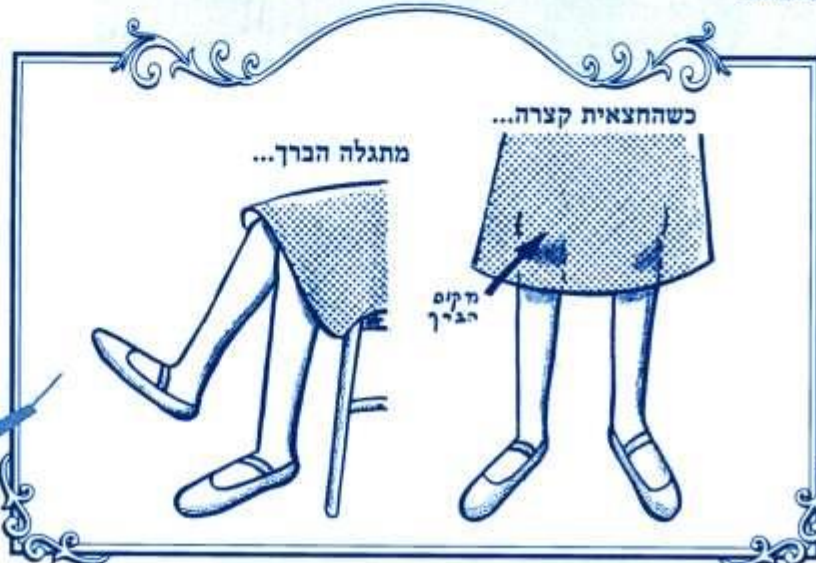

הברכיים חייבות להיות מכוסות היטב בחצאית או בשמלה - גם אם גורבת גרביונים.

לפי שאיסור גילוי הברך הוא גם לזמן קצר (כגון: עליה לאוטובוס, ישיבה, ריצה וכדומה), הרי מבחינה מעשית חייבת החצאית לכסות את רוב החלק שבין הברך לכף הרגל - למנוע גילויים במקרים מזדמנים. וכל המאריכה הרי זו משובחת.

כשהחצאית קצרה מדי, מתגלה הברך: בריצה, בהתכופפות, בישיבה, בעליה לאוטובוס, ובהרמת רגל על רגל. על כן אסור ללבוש חצאית כזו.

זכרי! כל תנועה מלבד עמידה - מקצרת את אורך החצאית!!

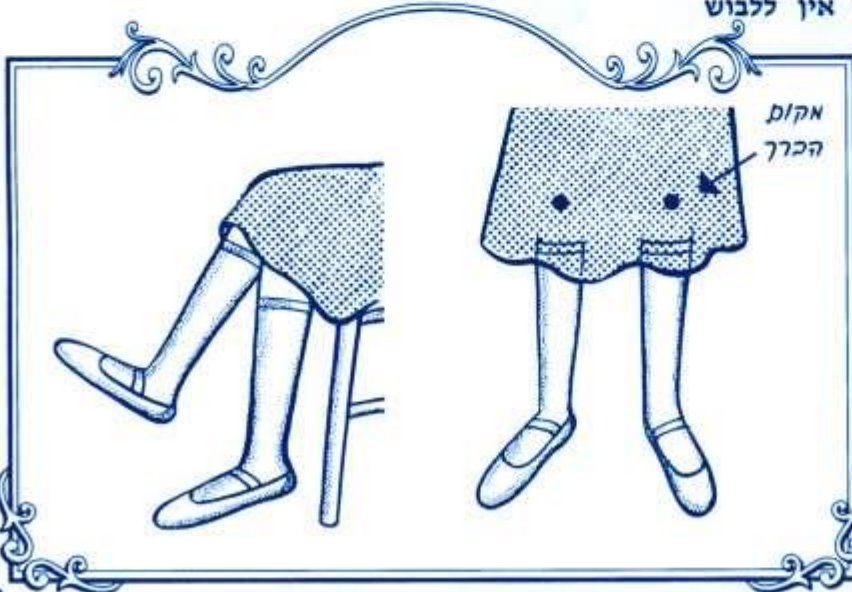
חצאית בגיזרה ישרה

בחצאית בגיזרה ישרה או ישרה מתגלה תדיר הברך ובשר הרגל, כגון: בעת עליה לאוטובוס, בכניסה ויציאה מרכב, וכדומה (כי רוחב הבד אינו מאפשר פיסוק רחב ללא התרוממות החצאית). איסור זה, הוא בנוסף לאיסור הבלטת צורת הגוף - הקיימת בגיזרה ישרה, כמבואר בדף הבא.

לפי שאסור שיתגלה (לכל הדעות) אפילו מעט מבשר הרגל ואפילו לזמן קצר, על כן אין ללבוש

גרבי-ברך (גרביים המכסות עד למטה מהברך), כי לפעמים מתרוממת החצאית ומתגלה בשר הרגל ממקום סיום הגרביים עד הברך. כגון: בריצה, ישיבה, משברוח, התכופפות, וכדומה. בעיה זו הומחשה גם בתמונה למעלה.

חולצות או חצאיות צמודות לגוף אסורות

חולצות או חצאיות צמודות לגוף – אסורות

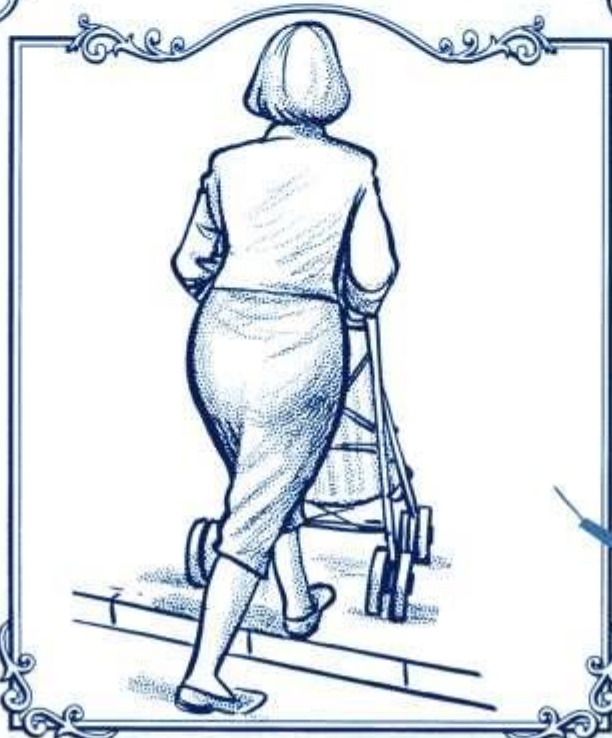
חובת כיסוי הגוף כוללת גם הסתרת צורת האיברים ואי הבלטתם. על כן, בגדים צרים בחולצה או בחצאית - אסורים בלבישה מהדין, כי יש בהם מכשול הרהור ודאי, לפי שאינם מצניעים (מסתירים) את צורת הגוף. על כן יש להרגיל את הבנות כבר מגיל צעיר ללבוש רק חולצות וחצאיות בגיזרות רחבות ומסוגי הבדים שאינם נצמדים לגוף.

חולצות העשויות מבד אלסטי גמיש הנצמדות לגוף מלפנים, כגון: טריקו וסריג דק, אסורות בלבישה מן הדין. חובה ללבוש רק חולצות רחבות כראוי. ואף ז'קט (פתוח) או ווסט אינם מסתירים את ההצמדות החמורה הקיימת בחולצות אלו, הנראות כגופיות ממש.

איסור הבלטת אברי הגוף הוא גם לזמן קצר. חצאיות ושמלות שאינן רחבות הרבה, כגון: בגזרה צרה או ישרה - אינן מסתירות לא את צורת האגן ולא את צורת הפיסוק וההליכה, ובזמן הרמת רגל, או ישיבה נצמדות מאד, ואסורות בלבישה מן הדין.

חובה להוסיף להיקף הבד באזור האגן כ- 10 ס"מ יותר מהיקף הגוף, כדי שהאיברים לא יבלטו בעת הליכה. מלבד הרחבה זו, על החצאית להיות מתרחבת בהמשכה באופן שלא תצמד לגוף בעת הרמת רגל, וכמבואר בדף הבא.

איסור הבלטת אברי הגוף הוא גם לזמן קצר. חצאיות ושמלות שאינן רחבות הרבה, כגון: בגזרה צרה או ישירה - אינן מסתירות את צורת האגן בזמן הרמת רגל ואסורות בלבישה מן הדין.

התמונה שלפנינו ממחישה גם את בעיית גילוי הברך הקיימת בחצאיות בגזרות צרות או ישרות.

חצאיות העשויות מבד דק, נצמדות בעת ההליכה, על כן חובה ללבוש תחתית עבה ויציבה. (התחתית נחוצה גם כדי למנוע שקיפות החצאית מול השמש, וכדומה).

בדיקת אי הצמדות החצאית, תעשה על ידי הרמת רגל על כסא. כך ניתן לוודא שהבגד אינו נצמד וצורת האיברים אינה ניכרת (וכן שאין החצאית מתרוממת מעל הברך).

בגדים שקופים וחצי שקופים אסורים

בגדים שקופים וחצי שקופים אסורים

בגדים שקופים או שקופים למחצה אינם נחשבים לכיסוי, ואפילו אם הם משתקפים רק כנגד אור חזק או קרני שמש. מן התורה אסור שישתקף אפילו חלק מהגוף החייב כיסוי, ואסור להיראות כך בפני אחרים ולגבר אסור לברך ברכה כנגדה, והמברך ברכתו לבטלה.

הגדרת בגד שקוף – האסור בלישיה:

א. קווי הגוף נראים בעדו. ב. צבע הגוף נראה בעדו. ג. בגד שנראה דרכו הבגד הפנימי (ובפרט הבגדים המוצנעים) נוגד את הצניעות. המכשול מצוי ביותר בבדים בהירים או דקים, ובפרט חולצות הקיץ שרובן ככולן שקופות, ואין ללובשן ללא תחתית הולמת המכסה את כל המקומות החייבים כיסוי.

לפי שעובי הבגד נשחק אחרי כביסות ושימוש ממושך, חובה לבדוק את אטימות הבגדים ע"י העמדתם מול השמש (בעת לבישתם) ואשה אחרת תבדוק השקיפות.

א. על הגרביים להיות אטומות לגמרי, ולא שקופות כלל. אין לסמוך על מספר הדנייר בלבד, אלא חובה להתבונן אחר לבישה שבשר הרגל, צבע העור, השערות או הוורידים אינם נראים דרכן. מהנסיון יאמר שגוון חום כהה מכסה טוב, אך השחור (כשאינו עבה מאד) הוא צבע פסול, לפי שגוון העור בולט בעדו.

ב. גרביים מבריקות, צבעוניות, עם דוגמאות, אסורות! כי הן בולטות לעין. גרב בצבע העור נאסר כבר בדורות הקודמים, ע"י כל גדולי הרבנים, לפי שבהן נראית הרגל לא מכוסה.

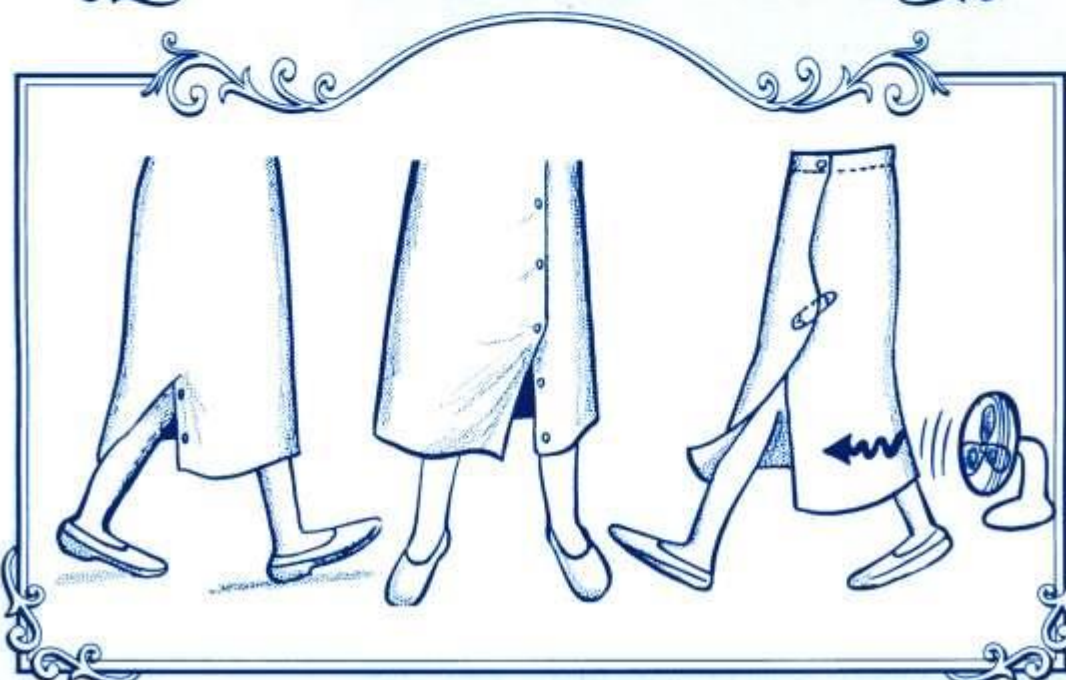
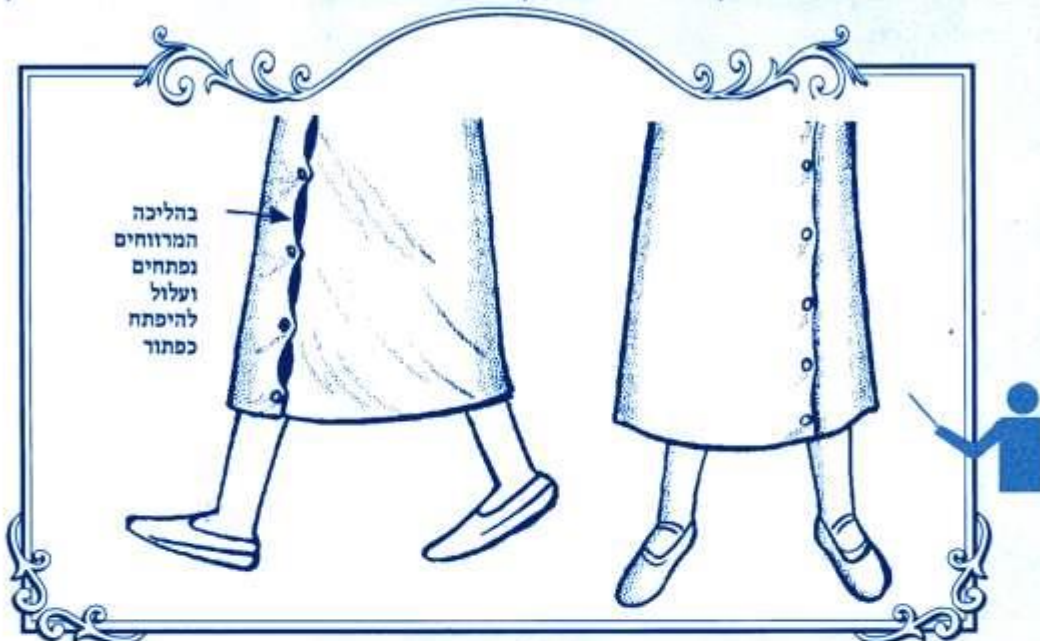

חובות הבגדים להיות שלמים וסגורים ללא פתחים

חובת הבגדים להיות שלמים וסגורים ללא פתחים

אין ללבוש חצאית שאיננה סגורה לכל אורכה בתפירה כראוי, כגון: חצאית הסגורה לארקה על ידי כפתורים, כי לפעמים נפתחים המרווחים בין הכפתורים והגוף מתגלה. כמו כן מצוי שהכפתורים עצמם נפתחים תוך כדי שימוש; פעמים שוכחים לסגור חלק מהכפתורים ואסור שיתגלה הגוף גם במקרים מזדמנים. גם בחולצות חובה לבדוק שהמרווחים בין הכפתורים אינם נפתחים ולא מתגלה הגוף.

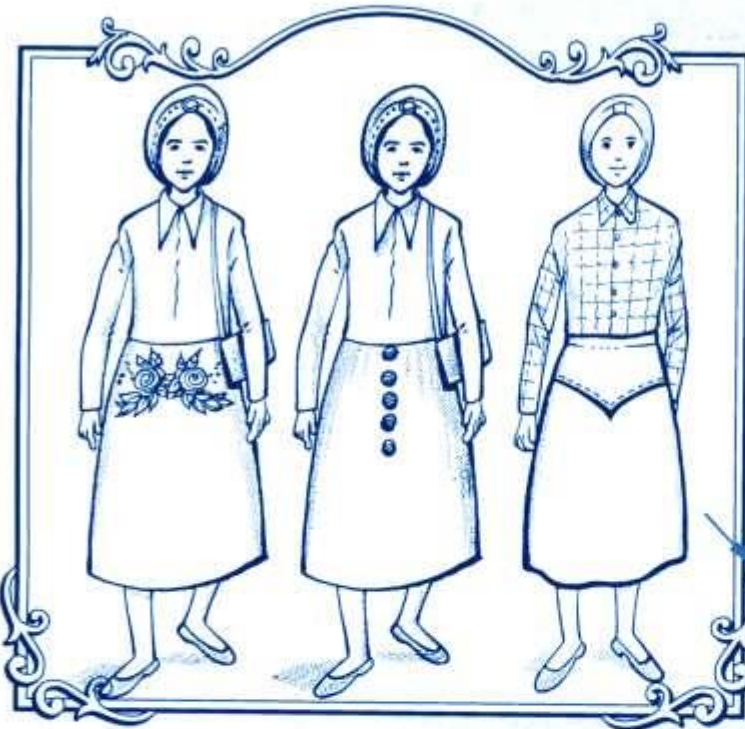
שסע או פתח בחצאית (בכל צד שהוא) הוא איסור גמור של פריצות, מפני שמושך מאד את העין. חצאית מעטפת אסורה בלבישה! הואיל ובמצבים רבים מתגלה הרגל. גם הופעת הפתח בעת ההליכה מושכת את העין מאד.

דוגמאות הנוגדות את הצניעות

דוגמאות הנוגדות את הצניעות

הבגדים צריכים להיות עשויים בצורה צנועה ופשטנית מבדים וצבעים שקטים ועדינים: לא מבריקים, לא צבעים מנוגדים, ולא צבעים הדומים לצבע העור (שנראית בהם כאילו בשרה מגולה), מפני שצבעים רועשים מבליטים את האשה ומושכים את העין. כמו כן אסור ללבוש בגדים אדומים.

אין ללבוש בגדים אשר עליהן כיתובים או ציורים המזדקרים לעין, ובפרט במקומות שיש להצניעם. מטעם זה, אין להציב בחצאית כפתורים, ציורים או דוגמאות (גם בגזרת הבגד) באמצע מלפנים הגורמים משיכת עין במיוחד בזמן הליכה.

כפתורים או קישוטים בולטים, אסורים בכל אופן שהוא.

דוגמאות המזדקרות לעין, כגון: חצי בגד בצבע אחד וחציו בצבע אחר, או שהצבעים מתחלפים כנגד בית החזה ומבליטים את מקומו - פסולות אף הן.

"לא נתנו תכשיטים לאשה, אלא שתהא מתקשטת בהם בתוך ביתה (לכבוד בעלה ולא לעיני אחרים), לפי שהוא פגם לאשה כשמסתכלים בה" (תנחומא וישלח). על כן תכשיטים המושכים תשומת לב, איפור המורגש וכולט לעין, בושם שריחו נודף, נוגדים לגמרי את דרכי הצניעות.

שיער צנוע לבנות

שיער צנוע לבנות

תסרוקת השיער חייבת להיות צנועה מאד, על כן אין להגרר אחרי התספורות המודרניות המופיעות חדשות לבקרים, על ידי אנשים הרחוקים מאד מדרכי הצניעות. שיער ארוך המגיע לכתפיים או שיער סתור המתפזר על הפנים - נוגד את הצניעות. מלפנים היה מנהג בנות ישראל הכשרות לקלוע את שערן לצמות, ועל כל פנים חייב כל שיער המגיע עד הכתפיים להיות אסוף לאחור על ידי "קוקו" וכדומה, ולא מפוזר.

שיער ארוך המגיע לכתף חובה לאוספו על ידי "קוקו" וכדו'

שיער המכסה את הפנים - הוא דוגמא לשיער פרוע!

שיער הנכנס לפנים (שאינו מגיע עד הכתפיים) אפשר לאוספו באופן המצוייר בתמונה שלפנינו, אולם שיער ארוך יותר צריך לאוספו ע"י "קוקו" וכדו'.

דוגמא לשיער סתור [מפוזר]

וכתב בהקדמת שו"ת שבט הלוי: "כתב בשו"ע (אבה"ע כא, ב) לא תלכנה בנות-ישראל פרועות ראש בשוק, אחת פנויה ואחת אשת איש" (עיין במגן-אברהם שם). וכך קבלו אבותינו ואבות אבותינו עליהם כדעת מג"א שעצם ההליכה בשערות מסותרות (לא אסופות) הוא פריצות שאין כמוה ונלקח מן הירודים שבאנשים, עכ"ל.

הצילו פריצות

